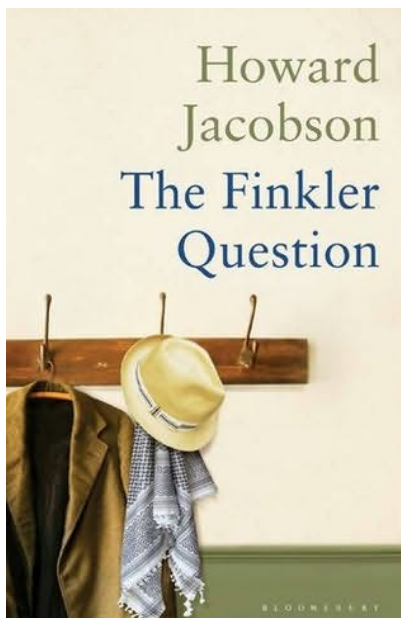

The Finkler question

(Finklerio klausimas)

Likau nuvilta. Ši knyga 2010 metais laimėjo Booker'io premiją. Visą laiką, kol skaičiau, galvojau ir už ką gi ji gavo tokią prestižinę premiją, už kokius nuopelnus, bet deja, priėjau tik vienos išvados - už šiuo metu populiarią temą apie žydus ir žydiškumą. Nes man asmeniškai ši knyga pasirodė gana vidutinė ir vietomis labai nuobodi. Ir pati tema man asmeniškai buvo nelabai aktuali ir įdomi.

Knygoje gvildenama Britanijos žydų identitetas ir jų integracija į nežydišką bendruomenę. Taip pat nagrinėjamos ir draugystės subtilybės. Pasakojime figūruoja trys seni draugai, kurie susitinka po ilgo laiko.

Julian Treslove yra nevykęs BBC prodiuseris. Jis visai ne žydas, bet tiesiog apsėstas minties, ką reiškia žydiškumas politiškai, socialiai, ekonomiškai, romantiškai, intelektualiai, emociškai, kultūriniai, muzikaliai ir pan. Jis trokšte trokšta būti dalimi to kažko labai didelio ir senovinio, kažko pertekusio ir intensyvaus. Vienintelė jo svajonė ir troškimas - būti žydu.

Sam Finkler - žydas, filosofas, savipagalbos knygų rašytojas, kuris pastoviai dalyvauja TV

laidose. Treslove savo kalboje dažnai vartoja žodį "finkler", kurį jis interpretuoja kaip "žydą". Taigi, ir knygos pavadinimą galima būtų interpretuoti kaip "Žydo klausimas". Finkler'is nekenčia Izraelio, jo vykdomos politikos ir prisijungia prie įžymių žydų suburtos grupės pavadinimu "Susigėdę".

Ir trečiasis draugas - pagyvenęs buvęs Holivudo reporteris Libor Sevcik. Jis buvęs Treslove ir Finkler mokytojas. Jo žydiškumas seniai marinuojasi Šuberto Impromptus ir apibūdinamas kaip inteligentiškai "prašmatnus". Jis yra Izraelio mylėtojas.

Sam ir Libor neseniai tapo našliais ir labai gedi savo antrųjų pusių.

Taip pat yra ir ketvirtas veikėjas šioje istorijoje, tai Finklerio žmona Tyler, kuri jau mirė. Ji nebuvo žydė, nors buvo gerai išmokusi visas tikėjimo subtilybes.

Didesnę knygos dalį užima kalbos tarp draugų. Jie diskutuoja apie Gazą, svastikas ir "niekada nepamiršime", Izraelio pozicijas, zionizmą ir antisemitizmą.

Knygoje iškeliami klausimai „žydiška“ ir „nežydiška“, tarp kurių yra didžiulė trintis, begalės už ir prieš. Po visais tais klausimais apie judaizmą autorius paslepia pamąstymus apie daug rimtesnius dalykus. Paliečiamos tokios temos kaip šeima, visuomenė, tikėjimas, kultūra, tarpusavio santykiai.

Nuolatos keliamas Hamletiškas klausimas "žydas ar ne žydas". Tai knygos pagrindinė ašis, apie kurią viskas ir rutuliojasi. Taip pat "už ar prieš" Izraelį, jo pasisavinimą kitos valstybes žemių ir vykdomą palestiniečių genocidą ir priespaudą.

Taigi, vienu sakiniu, knyga yra apie žydiškumo grožį ir visišką melą, kur žydiškumas yra kaip metafora žmonių kultūrai.

/Fatimaallaa, 2011 rugsėjis/

Man šiuo metu neaišku, kodėl „Finklerio klausimas“ laimėjo Booker premiją. Technškai puikiai parašyta, bet apskritai pasirodė ivairių nuomonių, srovių apie judaizmą ir žydus kratinys su be galo nervinančiu paranoišku nevykėliu "pagrindiniame vaidmenyje". Jacobson garsinamas kaip didis humoristas, bet manęs juokas neėmė. Puikiai mačiau "gabaliukus", kur turbūt turėjau pakikenti, bet nesikikeno. Knyga kaip satyra irgi neįtikino. Žodžiu, nesigailiu, kad perskaičiau, buvo gerų minčių, žmogaus / šeimos / žmonijos psichologijos pagvildenimų, turtinga kalba... bet labai rekomenduoti negaliu.

[...]

Neturėjau nieko prieš žydišką temą, man buvo įdomūs gabaliukai apie žydų kultūrą, be to, buvo ten daugiau temų be šios, patiko pati kalba. Tik kad pasirodė viskas kažkaip padrika, knygos humoristinės gaidos manęs visai nepalietė, pagrindinio herojaus negalėjau pakęsti, į galą pradėjau peršokinėti jo paranojų aprašymus. Jo norą tapti žydu teoriškai supratau, bet manes neįtikino.

/Numenor, 2011 rugsėjis/